

KLIMAUNDERVISNING MED FORSKNING, FAKTA, HÅB OG HANDLEKRAFT

Anders L. Larsen

I Villum Fonden arbejder vi for en oplyst verden. Det gør vi ved at støtte teknisk og naturvidenskabelig forskning og uddannelse, samt miljømæssige, sociale og kulturelle formål i ind- og udland. Villum Fonden er en af Danmarks største almennyttige fonde, stiftet af civilingeniør Villum Kann Rasmussen – VELUX vinduets opfinder og grundlægger af VKR Holding A/S. I 2021 og 2022 har vi gennem uddelingsområdet Børn, Unge og Science uddelt 42 millioner kroner til 23 projekter, der arbejder med klimaundervisning for grundskole, gymnasier og erhvervsuddannelser. Et grønnere klima

er et af de 23 projekter, som leverer nye konkrete undervisningsmidler, undervisningsforløb, viden, erfaringer og kompetenceløft af undervisere på k i i maom rådet .

Udplantning af mangrovetræer. Foto: Kim Cuong Nguyen Trang / Ocean Image Bank.

Klimaundervisningens udfordringer

Vi har fra starten været meget opmærksomme på de særlige udfordringer, man løber ind i, når man som underviser skal give sig i kast med undervisning i globale kriser og potentielle uhyggelige, dystopiske fremtider.

På den ene side skal den information og viden, som børn og unge præsenteres for i forhold til klimaforandringer, udfordringer og løsninger, naturligvis baseres på forskning og fakta. På den anden side skal undervisningen klæde børn og unge på til selv at arbejde med konkrete løsninger på de mange udfordringer, der automatisk følger med klimaforandringerne. Det kræver viden, færdigheder, vilje og handlekraft i mange arenaer, og det kræver indsigt i, hvor man kan være med til at gøre en forskel.

Det er vigtigt, at vi ikke alene fokuserer på egne adfærdssændringer eller teknologiske løsninger. Der

bør f.eks. også være fokus på de politiske beslutninger og prioriteringer, som er med til at gøre en stor forskel. Corona har om noget lært os, at politisk vilje hurtigt kan skabe store forandringer. Borgeren, forskeren og politikerne bør arbejde sammen om varige og effektive løsninger. Underviserne i naturfagene bør arbejde sammen med undervisere i andre fag som f.eks. samfundsfag, dansk, billedkunst og historie om spændende klimaundervisning.

Og hvad har vi så lært?

Vi har oplevet, at mange projekter bygger på konkrete erfaringer og det solide fundament, vi i Danmark siden starten af 1990'erne har skabt, med udvikling af demokratisk miljøundervisning, uddannelse for bæredygtig udvikling og verdensmålsundervisning. Her arbejdes med handlekompetence som mål og med konkrete, virkelighedsnære problemstillinger,

Kristin Hoel / Unsplash

hvor eleverne inddrages og oplever, at de faktisk godt kan tage kvalificeret stilling til spillet mellem natur, teknologi og menneske – og arbejde med de tilknyttede samfundsmæssige og etiske problemstillinger.

Vi har også lært, at der er rigtig mange dygtige, engagerede og kreative undervisere, der kan blive ved med at få gode ideer til nye undervisningsforløb og didaktiske greb, der fungerer i klimaundervisningen. God klimaundervisning og dygtige undervisere kan blæse klimaangst, klimatræthed og klimaapati ud af klasseværelset, og erstatte det med håb og handlekraft i rejsen mod en grønnere og mere bæredygtig fremtid. Vi skal tro på det, og vi skal understøtte undervisere og elever med gode undervisningsforløb, mulighed for kompetenceløft, netværk, dilemmaer og gode løsninger på tværs af fag og handlearenaer.

Mulige fremtider

I en rapport fra EVA (Danmarks Evalueringsinstitut) fra januar 2025, "Unge perspektiver på klimaforandringer og klimaundervisning", føler 47 % af de unge på ungdomsuddannelserne sig bange, 35 % føler sig skamfulde, og 56 % oplever sig som sig magtesløse, når de tænker på klimaforandringer. Den generelle tendens i undersøgelsen er, at jo mere de ved om klimaforandringer, des mere bekymrede er de unge. Det giver mening for de fleste af os. Vi voksne kan også være bange. Men vi skal også kende og arbejde med flere mulige fremtider og hjælpe børn og unge til - gennem klimaundervisning - at erhverve både relevant viden, mod på og lyst til at arbejde med adfærdssændringer, teknologiske løsninger og demokratiske beslutningsprocesser.

Du kan finde de fleste støttede klimaundervisningsforløb hos verdenstimen.dk eller på projekternes egne hjemmesider.

Ole Laursen
Uddelingschef for Børn, Unge og
Science i Villum Fonden

